

Research article

Investigation of Coaching Behaviors Perceived by Windsurf and Sailing Athletes

Ahmet YAPAR¹, Onur YALÇIN², Yasin AKINCI³

¹Çanakkale Onsekiz Mart University, Sport Sciences Faculty, Department of Coaching Education, Çanakkale

²Windsurf Coach, ICDAS Sport Club, Çanakkale

³Uşak University, Sport Sciences Faculty, Department of Coaching Education, Uşak

ARTICLE INFO

Article history:

Received : 27 September 2022

Received in revised form: December 2022

Accepted: December 2022

Available online: December 2022

Doi: <https://doi.org/10.55376ijtsep.1224018>

Keywords

Coaching Behavior

Windsurf

Sailinig

ABSTRACT

Sailing and windsurfing are the two main categories of sailing sports. Many athletes race in competitions in this category. The effect of coaches on the performance development of athletes is important. The aim of this study is to investigate the perceived trainer behaviors of individuals who do windsurfing and sailing sports according to their athlete gender, trainer gender, and being a national athlete. The participants of the research consisted of 54 women and 66 men, a total of 120 athletes, who were active athletes in sailing and windsurfing in 2022. The age range of the participants is 12-38 ($\bar{x}=15.37$). Their experience is between 2 and 20 years ($\bar{x}=5.75$ years). The number of athletes who took part in national team is 53. The data of the study were obtained with the personal information form and the Coaching Behavior Scale for Sports scale (CBSS). The findings indicated that there was no statistically significant difference between perceived coach behaviors according to the gender of the athletes, the gender of the coaches and their status as national athletes.

Araştırma makalesi

Rüzgar Sörfü ve Yelken Sporcularının Algıladıkları Antrenör Davranışlarının İncelenmesi

Ahmet YAPAR¹, Onur YALÇIN², Yasin AKINCI³

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Çanakkale

²Rüzgar Sörfü Antrenörü, İÇDAŞ Spor Klubü, Çanakkale

³Uşak Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Uşak

Makale geçmişi:

Gönderim: 27 Eylül 2022

Düzeltilme: Aralık 2022

Kabul: Aralık 2022

Online yayınlama: Aralık 2022

Doi: <https://doi.org/10.55376ijtsep.1224018>

Anahtar kelimeler

Antrenör davranışları

Rüzgar Sörfü

Yelken

Yelken ve Rüzgar sörfü yelken sporlarının temel iki kategorisidir. Bu kategoride birçok sporcu yarışmalarda performans sergilemektedir. Sporcuların performans gelişiminde antrenörlerinin etkisi önemlidir. Bu çalışmanın amacı rüzgar sörfü ve yelken sporlarını yapan bireylerin algıladıkları antrenör davranışlarının sporcu cinsiyeti, Antrenör cinsiyeti, milli sporcu olma durumlarına göre değerlendirilmesidir. Araştırmanın katılımcıları 2022 yılında yelken ve rüzgar sörfü dalında aktif sporculuk yapan 54 kadın ve 66 erkek toplamda 120 sporcudan oluşmaktadır. Katılımcıların yaş aralığı 12-38 ($\bar{x}=15,37$) deneyimleri 2 ile 20 yıl ($\bar{x}=5,75$ yıl) arasındadır. Katılımcıların 53 kişisi milli takımlarda yer almış sporculardan oluşmaktadır. Araştırmanın verileri kişisel bilgi formu ve sporcular için antrenör davranışlarını değerlendirme ölçeği (SADDÖ) ile elde edilmiştir. Analiz bulguları sporcuların cinsiyeti, antrenörlerin cinsiyeti ve milli sporcu olma durumlarına göre algılanan antrenör davranışları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermiştir.

Giriş

Yelken sporları, su üzerinde yüzme yetisi olan farklı tasarımdaki malzemelerin rüzgâr yardımı ile su üzerinde hareket ettirilmesine dayanan bir doğa sporu türüdür. Çok eski zamanlardan beri insanoğlunun su üzerinde hareket edebilmeye yönelik geliştirdiği araçlar vardır. Aynı şekilde yelken sporları kendi içlerinde farklı türlerde yapılabilmektedir. Rüzgâr sörfü ve yelkenliler bu sporun ana iki kategorisidir. Rüzgar sörfü yelken sporları arasında yer alan ve gelişimleri 1960 lı yıllarda başlamış bir spordur.

Bir doğa sporu olan yelken sporlarında temel becerinin öğrenilmesi ve performansın geliştirilmesi için sporcular antrenörler ile çalışmaktadırlar. Antrenörler sporcularının gelişimine en çok etki eden bireyler olarak tanımlanmaktadır (Smoll ve Smith, 1984). Antrenörler yarışmalara hazırlık sürecinde sporcuları ile girdikleri etkileşimler sonucunda sporcuların bütünsel gelişimine katkıda bulunarak hem katılım motivasyonunu hem de verimin niteliğini artırmayı hedeflerler (Malina ve Clark, 2003; Smoll ve Smith, 2002).

Etkili antrenörlük sadece yüksek performans sergilenerek kazanılan madalya, kupa vb. sayıları ile belirlemek yeterli bir yaklaşım değildir. Günümüzde etkili antrenörlük tanımlanırken sporcuları ile girdikleri etkileşimleri sporcular tarafından nasıl algılandığı önem arz etmektedir. Çünkü bir grup içindeki bireyler aynı eğitim ortamında bulunmalarına rağmen antrenörlerinin davranışlarını farklı algıladıkları durumlar olmaktadır. Sporcunun cinsiyeti algılanan antrenör davranışını etkileyebilecek bir değişken olarak düşünülebilirken aynı şekilde antrenör cinsiyeti de göz önüne alınması gereklidir. Sporcuların yarıştıkları ortamlarda algılanan antrenör davranışlarını etkileyebilir. Milli takımlar o sporun en üst düzeyde performansına sahip sporculardan oluştuğu için milli sporcu olma durumu da algılanan antrenör davranışlarını etkileyeceği düşünülmektedir Bu durum göz önüne alındığında antrenör davranışlarının farklı değişkenlere göre nasıl algılandığının incelenmesi önemli bilgiler sağlayacaktır.

Bu çalışmanın amacı rüzgar sörfü ve yelken sporlarını yapan bireylerin algıladıkları antrenör davranışlarının sporcu cinsiyeti, Antrenör cinsiyeti, milli sporcu olma durumlarına göre değerlendirilmesidir.

Yöntem

Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden kesitsel araştırma özelliği taşımaktadır. Kesitsel araştırmalar bir zaman kesiti içerisinde belirlenmiş bir örneklemden elde edilen verilerle yapılan araştırmadır. (Büyüköztürk ve ark. 2008).

Araştırma Grubu

Araştırmanın katılımcıları 2022 yılında yelken ve rüzgar sörfü dalında aktif sporculuk yapan 54 kadın, 66 erkek toplamda 120 sporcudan oluşmaktadır. Katılımcıların yaş aralığı 12-38 ve ortalaması $\bar{x}=15,37$ dir. Katılımcıların rüzgar sörfü ve yelken deneyimleri 2 ile 20 yıl arasında değişirken ortalaması 5, 75 yıl olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların 53 kişisi milli takımlarda yer almış sporculardan oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada katılımcıların demografik bilgilerini elde etmek için araştırmacılar tarafından oluşturulmuş kişisel bilgi formu ve algılanan antrenör davranışlarını ölçmek için sporcular için antrenör davranışlarını değerlendirme ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel bilgi formu: Araştırmacılar tarafından hazırlanan ve katılımcıların yarıştıkları yelken türü, cinsiyeti, yaşları, deneyimleri ve milli sporcu olma durumlarına yönelik bilgileri içeren bir ankettir.

Sporcular için antrenör davranışları değerlendirme Ölçeği (SADDÖ): Katılımcıların antrenörlerinin davranışlarını belirlemeye yönelik bir ölçektir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Yapar ve İnce (2014) tarafından yapılmıştır. SADDÖ, antrenman ve kondisyona, teknik becerilere, zihinsel hazırlığa, hedef belirlemeye, yarışma stratejilerine, olumlu ve olumsuz antrenör davranışlarına yönelik 47 madde ve 7 alt boyuttan oluşan 7'li likert tipinde bir ölçektir.

Yelken ve rüzgar sörfü sporcularının algıladıkları antrenör davranışlarına yönelik verilerin elde edilmesi için araştırmacılar tarafından ilgili spor kulüpleri ile iletişime geçilmiş ve gerekli izinler alındıktan sonra kişisel bilgi formu ve SADDÖ takımların antrenörleri ile çevrimiçi olarak paylaşılmıştır. Antrenörler uygun sporcuları ile ölçek paketini akıllı telefon uygulaması ile paylaşmıştır. Elde edilen veriler IBM SPSS 21.0 sürümüne aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın kişisel bilgi formunda yer alan bilgiler katılımcıların tanımlayıcı bilgilerini düzenlemek için betimsel ve Antrenör davranışlarının antrenör cinsiyeti, sporcu cinsiyeti, rüzgar sörfü veya yelken sporunda milli sporcu olma durumları bağımsız değişkenlerine göre analiz etmek için parametrik olmayan karşılaştırma analizlerinden Mann Whitney U testi kullanılmıştır.

Bulgular

SADDÖ alt boyutlarının normallik dağılımları için çarpıklık ve basıklık değerleri ile Normallik testi yapılarak incelenmiştir. Bulgular tüm alt boyutlar için ± 1.5 değer aralığının dışında değerler aldığı ve Shapiro Wilk testi sonuçlarının $p < .05$ değerlerinde olduğu için normallik varsayımı karşılanmamıştır. Bu nedenle algılanan antrenör davranışları antrenör cinsiyetine göre karşılaştırma yaparken parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U testi kullanılmıştır.

Sporcuların cinsiyetine göre algılanan antrenör davranışları incelendiğinde kadın ve erkek sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 1.

Sporcu Cinsiyetine göre algılanan antrenör davranışlarının karşılaştırılması

SADDÖ Alt Boyutları	Grup	Sıra Ortalaması	U	Z	p
Antrenman ve Kondisyon	Kadın (54)	57.43	1616	-.878	.380
	Erkek (66)	63.02			
Teknik Beceri	Kadın (54)	59.24	1714	-.221	.825
	Erkek (66)	60.63			
Zihinsel Hazırlık	Kadın (54)	59.31	1718	-.339	.734
	Erkek (66)	61.47			
Hedef Belirleme	Kadın (54)	59.31	1718	-.442	.673
	Erkek (66)	61.47			
Yarışma Stratejisi	Kadın (54)	57.48	1619	-.869	.385
	Erkek (66)	62.97			
Olumlu Antrenör Davranışları	Kadın (54)	58.19	1657	-.663	.507
	Erkek (66)	62.39			
Olumsuz Antrenör Davranışları	Kadın (54)	56.78	1578	-.782	.434
	Erkek (66)	61.72			

Antrenör cinsiyetine göre SADDÖ alt boyutlarına verilen puanlar karşılaştırıldığında hiçbir alt boyutta anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

Tablo 2.

Antrenör Cinsiyetine göre algılanan antrenör davranışlarının karşılaştırılması.

SADDÖ Alt Boyutları	Grup	Sıra Ortalaması	U	Z	p
Antrenman ve Kondisyon	Kadın (6)	45.47	251.5	-1.093	.274
	Erkek (114)	61.29			
Teknik Beceri	Kadın (6)	68.33	289	-.613	.540
	Erkek (114)	59.56			
Zihinsel Hazırlık	Kadın (6)	62.58	329.5	-.151	.880
	Erkek (114)	60.39			
Hedef Belirleme	Kadın (6)	62.58	340	-.273	.745
	Erkek (114)	60.39			
Yarışma Stratejisi	Kadın (6)	71.08	278.5	-.773	.440
	Erkek (114)	59.94			
Olumlu Antrenör Davranışları	Kadın (6)	67.67	299	-.523	.601
	Erkek (114)	60.12			
Olumsuz Antrenör Davranışları	Kadın (6)	52.50	294	-.516	.606
	Erkek (114)	59.88			

Katılımcıların milli sporcu olma durumlarına göre SADDÖ alt boyutlarına verilen puanlar karşılaştırıldığında hiçbir alt boyutta anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

Tablo 3.

Milli sporcu olma durumuna göre algılanan antrenör davranışlarının karşılaştırılması.

SADDÖ Alt Boyutları	Grup	Sıra Ortalaması	U	Z	p
Antrenman ve Kondisyon	Milli (53)	60.54	1720,5	-.153	.879
	Değil (66)	59.57			
Teknik Beceri	Milli (53)	59.38	1709.5	-.036	.972
	Değil (66)	59.60			
Zihinsel Hazırlık	Milli (53)	60.57	1719	-.161	.872
	Değil (66)	59.55			
Hedef Belirleme	Milli (53)	58.63	1697	-.132	.745
	Değil (66)	60.27			
Yarışma Stratejisi	Milli (53)	58.12	1649,5	-.537	.591
	Değil (66)	61.51			
Olumlu Antrenör Davranışları	Milli (53)	60.57	1719	-.162	.871
	Değil (66)	59.55			
Olumsuz Antrenör Davranışları	Milli (53)	64.18	1420	-1.483	.138
	Değil (66)	54.85			

Tartışma

Rüzgar sörfü ve yelken sporu yapan bireylerin algıladıkları antrenör davranışları sporcu cinsiyeti, antrenör cinsiyeti ve milli olma durumlarına göre incelenmiştir.

Analiz bulguları kadın ve erkek rüzgâr sörfü ve yelken sporcularının algıladıkları antrenör davranışlarında istatistiksel bir fark olmadığını göstermektedir. Bu durum örneklemin dar olması ve katılımcıların spor yaptıkları kulüplerdeki sporcu sayılarının az olmasından kaynaklı olabileceği gibi katılan bireylerin benzer özelliklerde antrenörlere sahip olmasından

kaynaklı olabileceği düşünülebilir. Alan yazın incelendiğinde benzer bulguların olduğu görülmüştür. Gönener ve Yılmaz (2017) yılında yelken sporcularının milli takım ve kulüp takımı antrenörlerinin davranışlarını incelediği çalışmada da sporcu cinsiyeti değişkenine göre istatistiksel bir farklılık bulmadıklarını belirtmişlerdir. Başka spor dalları ile yapılmışmış araştırmalarda sporcu cinsiyeti değişkenine göre farklılıklar olduğu gözlenmiştir. Hollembeak ve Amorose (2005) NCAA 1. Kısımda mücadele eden 12 farklı spor dalından toplamda 250 sporcu üzerinde yaptıkları araştırmada algılanan antrenör davranışlarının sporcu cinsiyetine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğunu göstermiştir. Bu araştırmada erkek sporcuların bazı alt boyutlarda kadın sporculardan daha düşük oranda antrenör davranışlarını algıladıkları gösterilmiştir. Yapar ve Serbes (2020) atletizm Türkiye şampiyonasına katılan sporcuların algıladıkları antrenör davranışlarını inceledikleri araştırmada kadın ve erkek sporcuların algıladıkları antrenör davranışlarında istatistiksel olarak bir farklılık olduğunu; kadın sporcuların erkek sporculara göre daha yüksek puanlara sahip olduğunu bulmuşlardır. Oreb, Prlenda ve Kostanić (2011) 79 üniversite öğrencisinin aldıkları sörf eğitiminde cinsiyet farklılığını incelediği araştırmada kadın ve erkek öğrencilerin aldıkları eğitimlerden benzer oranda fayda elde ettiklerini bulmuşlardır. Bu durum da algılanan antrenör davranışlarının farklılık göstermemesinin nedeni olarak gösterilebilir.

Algılanan antrenör davranışlarının antrenör cinsiyeti değişkenine göre incelendiği analiz bulgularında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Kadın antrenörler ile erkek antrenörlerin davranışları sporcular tarafından benzer şekilde algılanmaktadır. Alanyazında bu bulguyu destekleyen ifadeler bulunmaktadır. Şirin ve Sevilmiş (2020) antrenör cinsiyetinin belirleyici bir unsur olmadığını, erkek ve kadın sporcuların antrenörlerinin farklı davranışlarının cinsiyetten ziyade kişilik ve öğretim tarzı farklılıklarından kaynaklandığını belirtmiştir. Diğer bir taraftan algılanan antrenör davranışının antrenör cinsiyetinden etkilendiği gösteren araştırmalar da mevcuttur (Millard, 1996).

Mili sporcu olma durumuna göre algılanan antrenör davranışları incelendiğinde milli sporcu olmuş bireyler ile olmamış bireyler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma rüzgar sörfü ve yelken sporcularının algıladıkları antrenör davranışlarının sporcu cinsiyeti, antrenör cinsiyeti ve milli sporcu olma durumlarına göre incelenmesini amaçlamıştır. Bulgular incelendiğinde SADDÖ alt boyutları arasında sporcu cinsiyeti, antrenör cinsiyeti ve milli sporcu olma durumlarına göre farklılık olmadığı gözlenmiştir. Bu durum tüm değişkenler için algılanan antrenör davranışlarının yüksek puanlara sahip olduğunu göstermektedir. Rüzgar sörfü ve yelken sporcuları antrenörlerinin sergiledikleri davranışlara yönelik algılarının olumlu yönde olduğunu söyleyebiliriz.

SADDÖ alt boyutları arasında fak olmamasına rağmen sporcu cinsiyetine göre erkek sporcuların sıra ortalama puanları kadın sporculara göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Antrenör cinsiyetine göre incelendiğinde antrenman ve kondisyon ile olumsuz antrenör davranışları alt boyutları dışında erkek sporcuların sıra ortalaması puanlarının kadın sporculardan daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Milli sporcu olma durumlarına göre incelendiğinde ise milli takım sporcularının antrenman ve kondisyon, zihinsel hazırlık, olumlu antrenör davranışları ve olumsuz antrenör davranışları alt boyutlarında milli olmayan sporculardan daha yüksek sıra ortalaması puanına sahip olduğu gözlenmiştir.

Sonuç olarak değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmasa da; sporcu cinsiyeti, antrenör cinsiyeti ve milli sporcu olma durumları sporcunun algıladığı antrenör davranışlarına etki ettiği gözlenmiştir.

Kaynakça

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). Bilimsel araştırma yöntemleri. Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2008
- Yapar, A., & İnce, M. L. (2014). Sporcular için antrenör davranışlarını değerlendirme ölçeğinin türkçe uyarlaması (saddö): geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 25(4), 203-212.
- Jill Hollembeak & Anthony J. Amorose (2005) Perceived Coaching Behaviors and College Athletes' Intrinsic Motivation: A Test of Self-Determination Theory, *Journal of Applied Sport Psychology*, 17:1, 20-36, DOI: [10.1080/10413200590907540](https://doi.org/10.1080/10413200590907540)
- Gönener Utku ve Ozan Yılmaz (2017) Yelken milli takım sporcularının milli takım ve kulüp antrenör Davranışlarını değerlendirmesi. *Current Debates In Education IJOPEC Publication Limited*. 30. Bölüm ISBN 978-1-912503-06-3
- Millard, L. (1996). Differences in coaching behaviors of male and female high school soccer coaches. *Journal of Sport Behavior*, 19(1), 19.
- Goran Oreb, Nikola Prlenda & Danijela Kostanić (2011) Differences between men and women in effectiveness of windsurf teaching. 6th International Scientific Conference on Kinesiology, , Opatija, Croatia (276-278).
- Erkan Faruk Şirin, Ali Sevilmiş (2020) Antrenör Pedagojik Yeterlik Ölçeğinin Türk Kültürüne Uyarlanması ve Genç Sporcuların Algılarına Göre Antrenörlerin Pedagojik Yeterliklerinin İncelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*. 31 (3), 106-120 DOI: <https://doi.org/10.17644/sbd.670510>
- Smoll, F. L., & Smith, R. E. (1984). Leadership research in youth sports. *Psychological foundations of sport*, 371-386
- Malina RM, Clark MA. (2003) *Youth sports: Perspectives for a new century*. Monterey: Coaches Choice;: 109-126
- Smoll FL, Smith RE. (2002) *Children and youth in sport: A biopsychosocial perspective*. Dubuque: Kendall/Hunt.